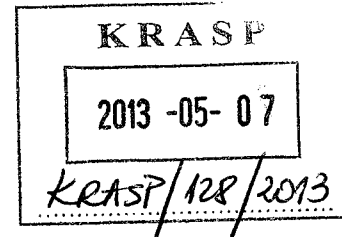

MINISTER
NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

prof. Barbara Kudrycka

DS.6000.35.2013.AGK

Warszawa, 16 kwietnia 2013 r.

Według rozdzielnika

Szanowni Państwo,

stosownie do postanowień uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. - *Regulamin pracy Rady Ministrów* (M.P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.) przesyłam w załączeniu *projektu założeń projektu ustawy o zmianie ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim* – z uprzejmą prośbą o wyrażenie opinii, w możliwie krótkim terminie, jednak nie później niż do 30 dni od dnia otrzymania pisma.

Uprzejmie proszę o przesłanie odpowiedzi na piśmie i drogą elektroniczną na adres: agnieszka.kubik@nauka.gov.pl oraz magdalena.charazka@nauka.gov.pl.

Z wyrazami szacunku

Otrzymują:

1. Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów,
2. Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
3. Polska Komisja Akredytacyjna,
4. Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich,
5. Konferencja Rektorów Zawodowych Szkół Polskich,
6. Konferencja Rektorów Publicznych Szkół Zawodowych,
7. Konferencja Episkopatu Polski,

8. Polska Akademia Nauk,
9. Rada Główna Instytutów Badawczych,
10. Polska Akademia Umiejętności,
11. Komitet Polityki Naukowej,
12. Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych,
13. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju,
14. Narodowe Centrum Nauki,
15. Rada Młodych Naukowców,
16. Krajowa Reprezentacja Doktorantów,
17. Parlament Studentów RP,
18. Rada Języka Polskiego,
19. Państwowa Komisja Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego,
20. Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej,
21. Niezależne Zrzeszenie Studentów,
22. Zrzeszenie Studentów Polskich,
23. Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej,
24. Business Centre Club – Związek Pracodawców,
25. Związek Rzemiosła Polskiego,
26. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”,
27. Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność”,
28. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
29. Rada Szkolnictwa Wyższego i Nauki Związku Nauczycielstwa Polskiego,
30. Forum Związków Zawodowych,
31. Wolne Związki Zawodowe „Sierpień 80”,
32. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”,
33. Rada Działalności Pożytku Publicznego przy Ministrze Pracy i Polityki Społecznej.

MINISTERSTWO NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

Departament Strategii

**Projekt założeń projektu ustawy
*o zmianie ustawy o języku polskim***

Projekt z dn. 15 kwietnia 2013 r.

Projekt założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o języku polskim

1. Potrzeba i cel zmiany systemu

Celem nowelizacji jest przekształcenie obecnie funkcjonującego systemu urzędowego poświadczania znajomości języka polskiego jako obcego, opartego na centralnej komisji egzaminacyjnej, w system zapewniający większą dostępność i usprawniający proces przeprowadzania egzaminów, przystępowania do nich oraz uzyskiwania certyfikatów.

Na konieczność wprowadzenia stosownych zmian wpływają także nowe uwarunkowania społeczno-gospodarcze. Zaobserwowano na przykład systematycznie rosnące zainteresowanie Polską, jako krajem oferującym wiele szans rozwoju, co odzwierciedla m. in. zwiększająca się liczba studentów zagranicznych. Od roku akademickiego 2000/2001, kiedy w kraju kształciło się 6,6 tys. cudzoziemców, ich liczba wzrosła ponad czterokrotnie, by w roku akademickim 2012/2013 osiągnąć poziom blisko 30 tys. osób.

Obecny system przeprowadzania egzaminów z języka polskiego jako obcego nie jest w stanie odpowiedzieć na zwiększające się zainteresowanie polską kulturą i językiem ze strony obcokrajowców. Wynika to m. in. z ograniczonej liczby ośrodków, w których odbywają się egzaminy, niewystarczającej liczby osób posiadających uprawnienia do przeprowadzania egzaminów, jak też wysokich kosztów obsługi systemu, generowanych przez czynności związane z opracowaniem zestawów egzaminacyjnych oraz osobistym udziałem członków Państwowej Komisji Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego, zwanej dalej „Państwową Komisją”, we wszystkich sesjach egzaminacyjnych.

Odpowiadając na zapotrzebowanie zagranicznych partnerów gospodarczych, cudzoziemców - kandydatów na studia, zamieszkałych za granicą osób pochodzenia polskiego, wiążących rozwój swojej działalności lub kariery zawodowej z Polską, czy cudzoziemców zainteresowanych kulturą i językiem polskim, celowe jest rozszerzenie dostępu do egzaminów certyfikatowych poświadczających znajomość języka polskiego jako obcego oraz uproszczenie i skrócenie procedury uzyskiwania certyfikatów.

Projektowana nowelizacja zakłada poszerzenie dostępności egzaminów certyfikatowych poświadczających znajomość języka polskiego jako obcego przez:

- 1) zwiększenie liczby ośrodków uprawnionych do przeprowadzania egzaminów poprzez nadanie uprawnień nowym podmiotom m. in. uczelniom krajowym i zagranicznym, szkołom językowym, czy instytutom polskim za granicą, po spełnieniu określonych warunków; podmioty te zastąpią Państwową Komisję, która ulegnie rozwiązaniu;
- 2) umożliwienie zdającym przystąpienia do egzaminów w różnych ośrodkach w kraju i za granicą, w terminach dostosowanych do ich zapotrzebowania;
- 3) wprowadzenie 9, zamiast dotychczasowych 3, poziomów certyfikacji z języka polskiego (6 poziomów dla dorosłych i trzech poziomów A1, A2, B1 w wersji „junior”);
- 4) przeniesienie części finansowania organizacji egzaminów na podmioty uprawnione, które będą pobierać za ich organizację opłaty;
- 5) upowszechnianie języka i kultury polskiej, jak również systemu nauczania i poświadczania znajomości języka za pośrednictwem działalności podmiotów uprawnionych.

W wyniku wprowadzonych zmian powstanie zdecentralizowany system egzaminowania z języka polskiego jako obcego z zachowaniem nadzoru nad przeprowadzaniem egzaminów oraz zapewnieniem wysokich standardów egzaminacyjnych.

2. Doświadczenia europejskie

Analiza systemów certyfikacji znajomości języka w wybranych krajach europejskich (Niemcy, Wielka Brytania, Francja, Szwecja, Włochy) dowodzi, że:

- 1) nie istnieje jednolity model certyfikacji wspólny dla wszystkich krajów, jednakże można zauważyć, że we wszystkich analizowanych przypadkach istnieje odpowiedzialna instytucja, powołana lub wspierana przez rząd, która sama oferuje oficjalnie uznawany certyfikat albo nadzoruje proces certyfikacji przeprowadzany przez inne instytucje;
- 2) instytucje zajmujące się certyfikacją pełnią równocześnie inne funkcje, związane z promocją języka oraz kultury danego kraju;
- 3) system centrów egzaminacyjnych ma charakter zdecentralizowany – egzaminy są przeprowadzane zarówno przez oficjalne przedstawicielstwa instytucji publicznych jak i przez licencjonowane centra egzaminacyjne; na przykładzie Polski można stwierdzić, że centra funkcjonują najczęściej przy uczelniach oraz szkołach językowych; rolą instytucji publicznej jest natomiast koordynowanie procesu certyfikacji, w tym dostarczanie materiałów oraz nadzorowanie procesu prowadzenia egzaminów;
- 4) certyfikaty można uzyskiwać zazwyczaj na wszystkich poziomach biegłości w skali przyjętej przez Radę Europy (tj. od A1 do C2), ewentualnie z wyjątkiem poziomu najniższego lub najwyższego; w części krajów dodatkowo istnieją specjalistyczne egzaminy dla kandydatów na studia (Niemcy, Szwecja), a w przypadku największych krajów są także dostępne równoważne certyfikaty w wersji „junior”, w których tematy egzaminacyjne są dopasowane do wieku zdających;
- 5) opłaty egzaminacyjne za egzaminy na tym samym poziomie zaawansowania są zróżnicowane w zależności od kraju, w którym przeprowadzany jest egzamin, niemniej różnice te są niewielkie i zazwyczaj niższe stawki obowiązują w mniej zamożnych krajach; określenie wysokości opłat nierzadko następuje w umowie między instytucją publiczną a centrum egzaminacyjnym.

3. Zakres proponowanych zmian

W nowym systemie egzaminy będą przeprowadzane przez komisje egzaminacyjne powoływane przez podmioty uprawnione.

Uprawnienia do przeprowadzania egzaminów, w tym do powoływania komisji egzaminacyjnych, podmiotom spełniającym warunki określone w ustawie będzie przyznawać minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, po zasięgnięciu opinii Rady do Spraw Egzaminów z Języka Polskiego jako Obcego, zwanej dalej „Radą”.

Zapewnieniu jakości przeprowadzanych egzaminów będzie służyć obowiązkowy udział w pracach komisji egzaminacyjnych co najmniej jednego egzaminatora posiadającego uprawnienia nadane przez Radę, jakość zestawów egzaminacyjnych przygotowanych pod nadzorem merytorycznym Rady oraz system kontroli działalności podmiotów uprawnionych do przeprowadzania egzaminów.

Szersza dostępność do egzaminów zostanie osiągnięta przede wszystkim dzięki możliwości przeprowadzenia egzaminów w jednym terminie w kilku lub kilkunastu ośrodkach jednocześnie, na podstawie tego samego zestawu testów, powielonego i dystrybuowanego w odpowiedniej ilości. Informacje o terminach oraz miejscach przeprowadzania egzaminów będą udostępniane przez podmioty uprawnione, jak również Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej, zwane dalej „BUWIWM”.

BUWiWM, które nadal będzie zapewniać obsługę finansową i administracyjną systemu poświadczania znajomości języka polskiego jako obcego, będzie wydawać certyfikaty znajomości języka polskiego jako obcego na podstawie wyników egzaminów.

Kwestie zasad organizacji i przeprowadzania egzaminów przez podmioty uprawnione będą regulować umowy zawierane z BUWiWM.

Zmiany będą dotyczyły rozdziału 2a ustawy z dnia 7 października 1999 r. o *języku polskim* (Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 244, z późn. zm.) i będą polegały na określeniu:

1) organu nadającego uprawnienia do przeprowadzania egzaminów

Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, po zasięgnięciu opinii Rady, będzie przyznawać uprawnienia do przeprowadzania egzaminów.

2) warunków, jakie powinny spełnić jednostki zainteresowane uzyskaniem uprawnień do przeprowadzania egzaminów

Zgodnie z nowelizowanymi przepisami o przyznanie uprawnień do przeprowadzenia egzaminów będą mogły ubiegać się: uczelnie polskie oraz zagraniczne, w szczególności te, do których minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego kieruje specjalistów w dziedzinie języka i literatury polskiej, oraz inne podmioty działające w kraju lub za granicą, które od co najmniej 3 lat prowadzą lektoraty, kursy lub inne zajęcia dydaktyczne z języka polskiego jako obcego.

Proponowane zmiany pozwolą na zapewnienie ciągłości funkcjonowania systemu poświadczania znajomości języka polskiego jako obcego i jego dalszy rozwój. Przewiduje się, że przyczynią się do zainteresowania uzyskaniem uprawnień do przeprowadzania egzaminów przez następujące grupy podmiotów:

- jednostki dotychczas współpracujące z Państwową Komisją przy przeprowadzaniu egzaminów,
- podmioty aktualnie prowadzące nauczanie języka polskiego i spełniające w dniu wejścia w życie nowelizowanej ustawy ww. warunki (m. in. uczelnie prowadzące lektoraty języka polskiego, polskie szkoły za granicą),
- podmioty, które - dążąc do spełnienia wymaganych warunków - uruchomią zajęcia dydaktyczne z języka polskiego jako obcego.

Dzięki takiemu rozwiązaniu, w krótkim czasie po wprowadzeniu omówionych zmian, uprawnienia do przeprowadzania egzaminów mogą uzyskać kolejne podmioty, co zapewni ciągłość przeprowadzania egzaminów.

Obowiązkiem podmiotów uprawnionych będzie zapewnienie odpowiedniego zaplecza logistycznego do przeprowadzenia egzaminów. Obciążenia związane z organizacją egzaminów przez podmioty uprawnione będą rekompensowane przez prawo do środków wnoszonych przez zdających w formie opłat egzaminacyjnych. Opłata wnoszona przez osoby przystępujące do egzaminu na rzecz podmiotów uprawnionych wynosiłaby maksymalnie równowartość 90 euro dla poziomu „junior”, 120 euro dla poziomu A, 150 euro dla poziomu B oraz 180 euro dla poziomu C. Wysokość pobieranych opłat nie będzie mogła przekroczyć trzykrotności wysokości opłaty wnoszonej przez podmioty uprawnione do BUWiWM przewidzianej dla danego poziomu egzaminu (patrz ppkt 8).

Przed planowaną sesją egzaminacyjną podmioty uprawnione będą informowały Radę o składzie komisji egzaminacyjnej i liczbie przystępujących do egzaminu oraz wniosą stosowne opłaty na rzecz BUWiWM.

3) procedury uzyskiwania uprawnień przez podmioty zainteresowane

Przyznawanie uprawnień będzie odbywało się na wniosek podmiotu składany do Rady. Wniosek będzie zawierał m. in. opis dotychczasowej działalności podmiotu w zakresie nauczania języka polskiego, informacje dotyczące posiadanej kadry nauczającej i możliwości logistycznych niezbędnych do przeprowadzania egzaminu, przewidywaną liczbę egzaminów, które będą organizowane w ciągu roku wraz z planowaną liczbą osób przystępujących do tych egzaminów, przewidywaną wysokość opłaty egzaminacyjnej, która będzie nakładana na przystępujących do egzaminu.

Uprawnienia do przeprowadzania egzaminów będą udzielane początkowo na okres 2 lat, z możliwością bezterminowego przedłużenia, na poziomie zaawansowania dostosowanym do poziomu prowadzonych zajęć, odpowiadającym poziomom przyjętym w nowym systemie. Poszerzenie oferty nauczania o dodatkowe poziomy pozwoli podmiotom uprawnionym ubiegać się o nadanie uprawnień do przeprowadzania egzaminów dla innych poziomów zaawansowania.

W przypadku stwierdzenia naruszenia zasad lub procedur przeprowadzania egzaminów, uprawnienia będą mogły być cofnięte. Odmowa poddania się kontroli będzie skutkować skreśleniem z listy podmiotów uprawnionych.

4) zadań komisji egzaminacyjnych

Zgodnie z projektowanymi przepisami podmioty, które uzyskają uprawnienia do przeprowadzania egzaminów, będą powoływać komisje egzaminacyjne, w skład których będą wchodzić specjaliści w zakresie nauczania języka polskiego jako obcego. Do składu komisji obowiązkowo będzie powołany co najmniej jeden egzaminator z listy zatwierdzonej przez Radę, który będzie pełnił funkcję przewodniczącego komisji.

Komisje egzaminacyjne będą przeprowadzać egzaminy w części pisemnej i ustnej na podstawie zestawów egzaminacyjnych przekazanych drogą elektroniczną przez BUWiWM. Komisje dokonają sprawdzenia egzaminów oraz sporządzą protokół z wynikami, który podmioty uprawnione prześlą do BUWiWM wraz z kopią testów egzaminacyjnych.

5) warunków niezbędnych do uzyskania uprawnień egzaminatorów

Kandydaci na egzaminatorów z uprawnieniami będą musieli spełnić następujące warunki:

- ukończone studia wyższe w zakresie języka polskiego ze specjalnością nauczanie języka polskiego jako obcego oraz co najmniej roczny staż w zakresie nauczania języka polskiego jako obcego albo
- ukończone studia wyższe w zakresie języka obcego oraz studia podyplomowe w zakresie nauczania języka polskiego jako obcego oraz co najmniej roczny staż w zakresie nauczania języka polskiego jako obcego.

Listę uprawnionych egzaminatorów będzie zatwierdzała Rada.

6) organizacji i składu Rady

W ramach nowelizowanych przepisów jako nowy organ zostanie powołana Rada, która będzie czuwać nad całością funkcjonowania systemu poświadczania znajomości języka polskiego jako obcego.

W skład Rady, oprócz 10 specjalistów w zakresie nauczania języka polskiego, wejdzie po jednym przedstawicielu ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz ministra właściwego do spraw zagranicznych. Przewodniczącym Rady będzie przedstawiciel ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.

Kadencja Rady będzie trwać 4 lata, a członek Rady będzie mógł pełnić funkcję nie dłużej niż przez dwie kolejne kadencje.

7) zadań Rady

Zakres zadań Rady ma na celu zachowanie jakości przeprowadzanych egzaminów certyfikатовych i zapewnienie merytorycznej opieki nad poszczególnymi elementami systemu.

Rada będzie:

- opiniowała wnioski o przyznanie uprawnień do przeprowadzania egzaminów,
- akceptowała składy komisji egzaminacyjnych powoływanych przez podmioty uprawnione,
- dokonywała weryfikacji spełnienia warunków przez kandydatów na egzaminatorów,
- zatwierdzała listę uprawnionych egzaminatorów,
- opiniowała listę ekspertów-autorów testów egzaminacyjnych,
- zatwierdzała zestawy do pisemnej i ustnej części egzaminów,
- ustalała harmonogram sesji egzaminacyjnych (co najmniej 6 sesji w roku, na potrzeby których będą opracowywane pełne zestawy egzaminacyjne na wszystkich poziomach zaawansowania),
- zatwierdzała wyniki egzaminów, przekazane w protokołach przez podmioty uprawnione.

W przypadku podejrzenia wystąpienia nieprawidłowości, Rada będzie mogła również zlecać ekspertom zewnętrznym przeprowadzenie kontroli prawidłowości przebiegu egzaminów w siedzibie podmiotu uprawnionego.

8) organu odpowiedzialnego za obsługę administracyjną i finansową Rady

Obsługę administracyjną i finansową Państwowej Komisji wykonuje aktualnie BUWiWM, które w wyniku proponowanych zmian otrzyma do realizacji dodatkowe zadania.

W nowym systemie BUWiWM będzie:

- przyjmować wnioski o przyznanie uprawnień do przeprowadzania egzaminów z języka polskiego jako obcego i przekazywać Radzie do zaopiniowania,
- prowadzić oraz publikować rejestr podmiotów uprawnionych,

- odbierać od podmiotów uprawnionych zgłoszenia dotyczące zapotrzebowania na testy egzaminacyjne na poszczególnych poziomach zaawansowania, w jednym z terminów wyznaczonych przez Radę,
- przekazywać podmiotom uprawnionym, w formie elektronicznej, materiały niezbędne do przeprowadzenia egzaminów z języka polskiego jako obcego,
- przyjmować od podmiotów uprawnionych część opłaty należnej Biuru, wniesionej przez przystępujących do egzaminów za daną sesję egzaminacyjną,
- wydawać certyfikaty znajomości języka polskiego jako obcego, na podstawie protokołów egzaminów przekazanych przez podmioty uprawnione,
- prowadzić rejestr wydanych certyfikatów znajomości języka polskiego jako obcego,
- prowadzić rejestr uprawnionych egzaminatorów,
- przeprowadzać, na zlecenie Rady, nabór na ekspertów zewnętrznych, którzy będą opracowywać zestawy egzaminacyjne dla poszczególnych poziomów zaawansowania,
- publikować listy terminów egzaminów w danym roku w poszczególnych ośrodkach egzaminacyjnych,
- archiwizować kopie protokołów przeprowadzonych egzaminów, przekazanych przez podmioty uprawnione.

Opłaty za wydanie certyfikatów i zapewnienie podmiotom uprawnionym zestawów egzaminacyjnych, pobierane za każdego przystępującego do egzaminu, w wysokości 30 euro na poziomie „junior”, 40 euro na poziomie A, 50 euro na poziomie B i 60 euro na poziomie C, będą przekazywane przez podmioty uprawnione na rachunek dochodów budżetowych BUWiWM i będą stanowić dochód budżetu państwa.

4. Przepisy przejściowe i dostosowujące

Proponuje się 6-miesięczne *vacatio legis* dla znowelizowanej ustawy. Pozwoli to na zakończenie spraw będących w toku, umożliwi przygotowanie się oraz uzyskanie akredytacji przez podmioty uprawnione i egzaminatorów oraz upowszechnienie informacji o zmianach w systemie prowadzenia egzaminów z języka polskiego jako obcego.

Sprawy wszczęte i niezakończone do dnia wejścia w życie ustawy będą prowadzone na zasadach obowiązujących dotychczas. Rozwiązanie Państwowej Komisji nastąpi po upływie 6 miesięcy od wejścia w życie nowelizacji ustawy.

5. Koszty obsługi finansowej systemu

Obciążenie budżetu państwa z tytułu kosztów funkcjonowania proponowanego systemu nieznacznie spadnie z 600 tys. zł rocznie do ok. 550 tys. zł rocznie. Kwota 600 tys. zł dotychczas pokrywała przeprowadzenie egzaminów dla 3 poziomów zaawansowania (B1, B2, C2), a po zmianach w ramach niższych nakładów będzie można finansować koszty związane z przeprowadzeniem egzaminów na 9 poziomach (dodatkowe A1, A2, C1 oraz trzy poziomy A1, A2, B1 „junior” dostosowane do potrzeb dzieci i młodzieży).

W ramach łącznej kwoty finansowania obsługi systemu nastąpi redystrybucja wydatków, uwzględniająca likwidację kosztów wynagrodzeń dla członków komisji egzaminacyjnych za przeprowadzane egzaminy, znaczne obniżenie kosztów delegacji zagranicznych oraz zwiększenie kosztów związanych z opracowaniem większej niż dotychczas liczby zestawów egzaminacyjnych.

Na rachunek budżetu państwa, w związku z modyfikacją systemu certyfikacji, będą wpływać opłaty za przygotowanie i przesłanie podmiotom uprawnionym zestawów egzaminacyjnych, oraz wydanie i przesłanie certyfikatów znajomości języka polskiego jako języka obcego.

Szacuje się, iż opłaty te przyniosą ok. 400 tys. zł dochodu przy założeniu, że w ciągu roku do egzaminów przystąpi średnio 2000 osób, a opłata pobierana od każdego przystępującego wyniesie 30 euro na poziomie „junior”, 40 euro na poziomie A, 50 euro na poziomie B i 60 euro na poziomie C.

6. Akty wykonawcze konieczne do wydania w nowym systemie

Projekt nowelizacji ustawy o języku polskim zakłada wydanie przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego dwóch aktów wykonawczych.

Pierwszy będzie regulował:

- 1) szczegółowe warunki i tryb przeprowadzania egzaminów;
- 2) organizację komisji egzaminacyjnych;
- 3) tryb wydawania i wzór certyfikatu znajomości języka polskiego jako obcego;
- 4) warunki zwolnienia z obowiązku zdawania egzaminu;
- 5) wymagania, jakim powinni odpowiadać egzaminatorzy;
- 6) standardy wymagań dla poszczególnych poziomów znajomości języka polskiego;
- 7) wysokość opłat za organizację egzaminu, wydanie certyfikatu znajomości języka polskiego jako obcego oraz zapewnienie podmiotom uprawnionym zestawów egzaminacyjnych.

Drugi natomiast będzie dotyczył kwestii związanych z funkcjonowaniem Rady, w tym:

- 1) trybu jej działania;
- 2) jej obsługi administracyjnej i finansowej;
- 3) wysokości wynagrodzenia jej członków i innych osób wykonujących zadania na jej zlecenie.

7. Przewidywany termin wejścia w życie projektowanej ustawy

Planuje się, aby ustawa weszła w życie wiosną 2014 r. i zawierała przepisy przejściowe, które pozwolą na pełną realizację przewidywanych zmian na jesieni 2014 r.

8. Test regulacyjny (w załączeniu)

TEST REGULACYJNY

1. Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

2. Nazwa dokumentu, data utworzenia

Projekt założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o języku polskim

3. Jaki problem jest rozwiązywany? (maksymalnie 70 słów)

Inicjatywa wprowadzenia zmian w ustawie o języku polskim wynika z potrzeby usprawnienia i zwiększenia zasięgu oddziaływania systemu certyfikacji znajomości języka polskiego jako obcego. Liczba osób przystępujących oraz otrzymujących poświadczenie znajomości języka polskiego jest stosunkowo niska i jest skutkiem ograniczonej liczby ośrodków, w których odbywają się egzaminy oraz niewystarczającej liczby osób posiadających uprawnienia do prowadzenia egzaminów certyfikacyjnych.

4. Źródło:

exposé Premiera
decyzja PRM/RM
strategie rozwoju

prawo UE
orzeczenie T
upoważnienie
inne (jakie?)

inicjatywa ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego

5. Jeżeli projekt implementuje prawo UE, czy wprowadzane są dodatkowo rozwiązania poza bezwzględnie wymaganymi przez UE?

Projekt nie implementuje prawa UE. Realizacja inicjatywy pozostaje w ramach kompetencji własnych państwa członkowskiego. Projekt wprowadza rozwiązania, które nie są bezwzględnie wymagane uregulowaniami przyjętymi w UE.

6. Rekomendowane rozwiązanie i oczekiwany efekt (maksymalnie 70 słów)

Proponuje się wprowadzenie zdecentralizowanego systemu przeprowadzania egzaminów z języka polskiego jako obcego, przeprowadzanych przez podmioty uzyskujące uprawnienia na podstawie decyzji ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego, które działać będą w regionie/kraju, w którym egzamin będzie przeprowadzany. Omawiane modyfikacje wpłyną na zwiększenie dostępności egzaminów dla osób zainteresowanych oraz w dłuższej perspektywie na popularyzację języka polskiego za granicą. Przy zachowaniu poziomu finansowania, możliwe jest uzyskanie lepszych efektów oraz zapewnienie funkcjonowania systemu, także w sytuacji zwiększenia liczby osób przystępujących do egzaminów certyfikujących

7. Czy możliwe jest rozwiązanie problemu poprzez działania pozalegislacyjne? Jeśli tak, to jakie? Jeśli nie, to dlaczego?

Nie jest możliwe zastosowanie rozwiązania pozalegislacyjnego, gdyż obecny system jest uregulowany w Rozdziale 2a obowiązującej ustawy pn. „Urzędowe poświadczanie znajomości języka polskiego”. Wprowadzenie zmian w systemie wymaga nowelizacji obowiązującego aktu prawnego.

8. Skutki dla sektora finansów publicznych (pozytywne in plus; negatywne in minus)

w mln PLN

	2012	2013	2014	2015	2016*
	-0,2	-0,1	-0,14	-0,15	-0,15

Opis metodologii:

Obciążenie budżetu państwa z tytułu kosztów funkcjonowania proponowanego systemu nieznacznie spadnie z 600 tys. zł rocznie do ok. 550 tys. zł rocznie. Kwota 600 tys. zł dotychczas pokrywała przeprowadzenie egzaminów dla 3 poziomów zaawansowania (B1,B2,C2), a po zmianach w ramach niższych nakładów będzie można finansować koszty związane z przeprowadzeniem egzaminów na 9 poziomach (dodatkowe A1,A2, C1 oraz trzy poziomy A1,A2, B1„junior” dostosowane do potrzeb dzieci i młodzieży).

W ramach łącznej kwoty finansowania obsługi systemu następuje redystrybucja wydatków, uwzględniająca likwidację kosztów wynagrodzeń dla członków komisji egzaminacyjnych za przeprowadzane egzaminy, znaczne obniżenie kosztów delegacji zagranicznych członków komisji egzaminacyjnych oraz zwiększenie kosztów opracowania większej niż dotychczas liczby zestawów egzaminacyjnych.

Na rachunek budżetu państwa, w związku z modyfikacją systemu certyfikacji, wpłynąć będą opłaty za przygotowanie i przesłanie podmiotom uprawnionym zestawów egzaminacyjnych oraz wydanie i przekazanie certyfikatów znajomości języka obcego. Szacuje się, iż opłaty te przyniosą ok. 400 tys. zł dochodu przy założeniu, że do egzaminów w roku kalendarzowym przystąpi średnio 2000 osób, a opłata pobierana od każdego przystępującego wyniesie 40 euro na poziomie A, 50 euro na poziomie B i 60 euro na poziomie C.

Projektowany system zapewni utrzymanie kosztów obsługi na poziomie zbliżonym do obecnego, bowiem oprócz stałych kosztów administracyjnych, Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej pokrywać będzie koszty przygotowania zestawów egzaminacyjnych oraz koszty przeprowadzenia kontroli prawidłowości przebiegu egzaminów zleczanych ekspertom zewnętrznym w siedzibie podmiotu uprawnionego.

9. Koszty i korzyści społeczne

Grupa społeczna	Liczebność grupy	Korzyści (finansowe)	Koszty (finansowe)
Małe i średnie przedsiębiorstwa		0	
Pozostałe przedsiębiorstwa		0	
Obywatele		0	
Inne grupy (np. rolnicy, górnicy, itp.)		0	

Korzyści społeczne nowelizacji ustawy: Na zmianie ustawy skorzystają cudzoziemcy, cudzoziemcy pochodzenia polskiego oraz obywatele polscy na stałe zamieszkali za granicą, zainteresowani uzyskaniem certyfikatu poświadczającego znajomość języka polskiego. Liczebność tej grupy jest trudna do oszacowania. Zmiana ustawy sprzyja zwiększeniu liczby specjalistów-nauczycieli oraz nauczycieli akademickich uczących języka polskiego jako obcego w Polsce i za granicą, gdyż zwiększy się zapotrzebowanie na egzaminatorów posiadających odpowiednie kwalifikacje współpracujących z podmiotami uprawnionymi do przeprowadzania egzaminów oraz autorów zadań egzaminacyjnych.

10. **Inne dane podkreślające wagę projektu** (dane ekonomiczne, np. udział sektora w PKB, wpływ na rynek pracy, CPI itp.)

System certyfikacji egzaminów poświadczających znajomość języka polskiego jako obcego działa od 2004 r. Średnio rocznie do egzaminów przystępuje ok. 500 osób (2010 - 500, 2011 - 525.). W 2012 r. do egzaminów przystąpiło 1113 osób, przy czym w porównaniu z poprzednimi latami liczba zdających podwoiła się i po raz pierwszy przekroczyła tysiąc osób rocznie. Zwiększenie zainteresowania osób przystępujących do egzaminów związane jest z wejściem w życie w dniu 15 sierpnia 2012 r. ustawy o obywatelstwie polskim, która w art. 30 ust. 2 określa, iż cudzoziemiec ubiegający się o uznanie za obywatela polskiego jest obowiązany m.in. posiadać znajomość języka polskiego potwierdzoną urzędowym poświadczeniem, o którym mowa w art. 11a ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. Nr 90, poz. 999, z późn. zm.). Wpłynęło to na znaczący wzrost liczby przystępujących do egzaminów certyfikacyjnych, widoczny szczególnie w II półroczu 2012 r. oraz I kwartale 2013 r. Rocznie przeprowadza się ok. 15 egzaminów (2010 - 14, 2011 - 15). W 2012 r. zmieniające się uwarunkowania spowodowały konieczność przeprowadzenia 24 egzaminów. Odbywają się one w kilkunastu lokalizacjach, zazwyczaj w 3-4 na terenie Polski (Warszawa, Kraków, Poznań i Wrocław) oraz ok. 10 w różnych miastach za granicą (Nowy Jork, Chicago, Lwów, Kijów, Dortmund, Lille, Lublana, Pekin, Petersburg, Moskwa, Tokio itp.) Zaobserwowany trend wzrostowy wskazujący na dalsze zwiększenie liczby osób zainteresowanych przystępowaniem do egzaminów certyfikacyjnych wskazuje na konieczność wprowadzenia zmian systemowych, które zwiększą dostępność do egzaminów, jak również wpłyną na obniżenie obciążeń związanych z pracami komisji egzaminacyjnych oraz redukcję rosnących kosztów obsługi systemu.

11. **Czy projekt redukuje obciążenia regulacyjne? W jakim obszarze?**

TAK	NIE
zmniejszenie liczby dokumentów	
zmniejszenie liczby procedur	
skrócenie czasu	
inne (jakie?)	

Kalkulacja/komentarz: Redukcja obciążeń regulacyjnych dotyczy prac Rady do Spraw Egzaminów z Języka Polskiego jako Obcego, która zastąpi obecnie funkcjonującą Państwową Komisję Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego. Zostanie ona zwolniona z obowiązku odbywania podróży krajowych i zagranicznych oraz uczestnictwa w pracach komisji egzaminacyjnych.

12. **Czy projekt wprowadza dodatkowe obciążenia regulacyjne w stosunku do stanu obecnego?**

TAK	NIE
zwiększenie liczby dokumentów	
zwiększenie liczby procedur	
wydłużenie czasu	
inne (jakie?)	

Kalkulacja/komentarz:

13. **Jeżeli projekt zwiększa obciążenia regulacyjne proszę wskazać, w jakim obszarze kompetencji ministerstwa zostaną w związku z tym zredukowane obciążenia** (zasada "1 za 1")

14. **Jak problem rozwiązano w innych krajach OECD/UE? (dobre praktyki)**

Nie istnieje jednolity model certyfikacji wspólny dla wszystkich krajów. Jednakże można zauważyć, że we wszystkich przypadkach istnieje odpowiedzialna instytucja powołana lub wspierana przez rząd, która albo sama oferuje oficjalnie uznawany certyfikat, albo nadzoruje proces certyfikacji przeprowadzany przez inne instytucje. Instytucje zajmujące się certyfikacją pełnią równocześnie inne funkcje związane z promocją języka oraz kultury danego kraju. System centrów egzaminacyjnych ma charakter zdecentralizowany – egzaminy przeprowadzane są zarówno przez oficjalne przedstawicielstwa instytucji publicznych jak i przez licencjonowane centra egzaminacyjne. Centra funkcjonują najczęściej przy uczelniach oraz szkołach językowych. Rolą instytucji publicznej jest natomiast koordynowanie procesu certyfikacji, w tym dostarczanie materiałów oraz nadzorowanie procesu prowadzenia egzaminów. Certyfikaty oferowane są zazwyczaj na wszystkich poziomach biegłości w skali przyjętej przez Radę Europy (tj. od A1 do C2), ewentualnie z wyjątkiem poziomów najniższego lub najwyższego. W części krajów dodatkowo istnieją specjalistyczne egzaminy dla kandydatów na studia (Niemcy, Szwecja). W przypadku największych krajów dostępne są także równoważne certyfikaty w wersji „junior”, w których tematy egzaminacyjne dopasowane są do wieku zdających. Opłaty egzaminacyjne za te same egzaminy są zróżnicowane w zależności od kraju, w którym przeprowadzany jest egzamin, niemniej różnice te są niewielkie. Zazwyczaj niższe stawki obowiązują w mniej zamożnych krajach.

15. **Harmonogram (daty opracowania założeń projektu, zakończenia konsultacji i przekazania dokumentu do KSRM). Czy istnieją uwarunkowania decydujące o terminie wdrożenia projektu? Jeśli tak, jakie?**

Planuje się, aby ustawa weszła w życie wiosną 2014 r. i zawierała przepisy przejściowe, które pozwolą na pełną realizację przewidywanych zmian na jesieni 2014 r.

16. **Kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu i jakie mierniki zostaną zastosowane? (ocena ex-post)**

Ewaluacja efektów nastąpi po zakończeniu pierwszego pełnego roku funkcjonowania systemu, czyli na dzień 31 grudnia 2015 r. Wtedy możliwe będzie zbadanie liczby osób, które przystąpiły do egzaminów oraz uzyskały certyfikaty w 2015 r.

17. **Kontakt merytoryczny: imię, nazwisko, departament, telefon, email (podpis)**

Mateusz Gaczyński, Dyrektor Departamentu Strategii, tel.: 22 629 89 73, e-mail: mateusz.gaczynski@mnisw.gov.pl

18. **Minister/Sekretarz/Podsekretarz stanu odpowiedzialny za projekt (podpis)**

dr hab. Daria Lipińska-Nałęcz, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego